

A GDP-adatok legutóbbi revíziói egy (termelő-) felhasználó nézőpontjából

**Hozzászólás az Adatrevíziók a gazdaságstatisztikában c.
MST rendezvényhez**

Oblath Gábor

MTA KTI

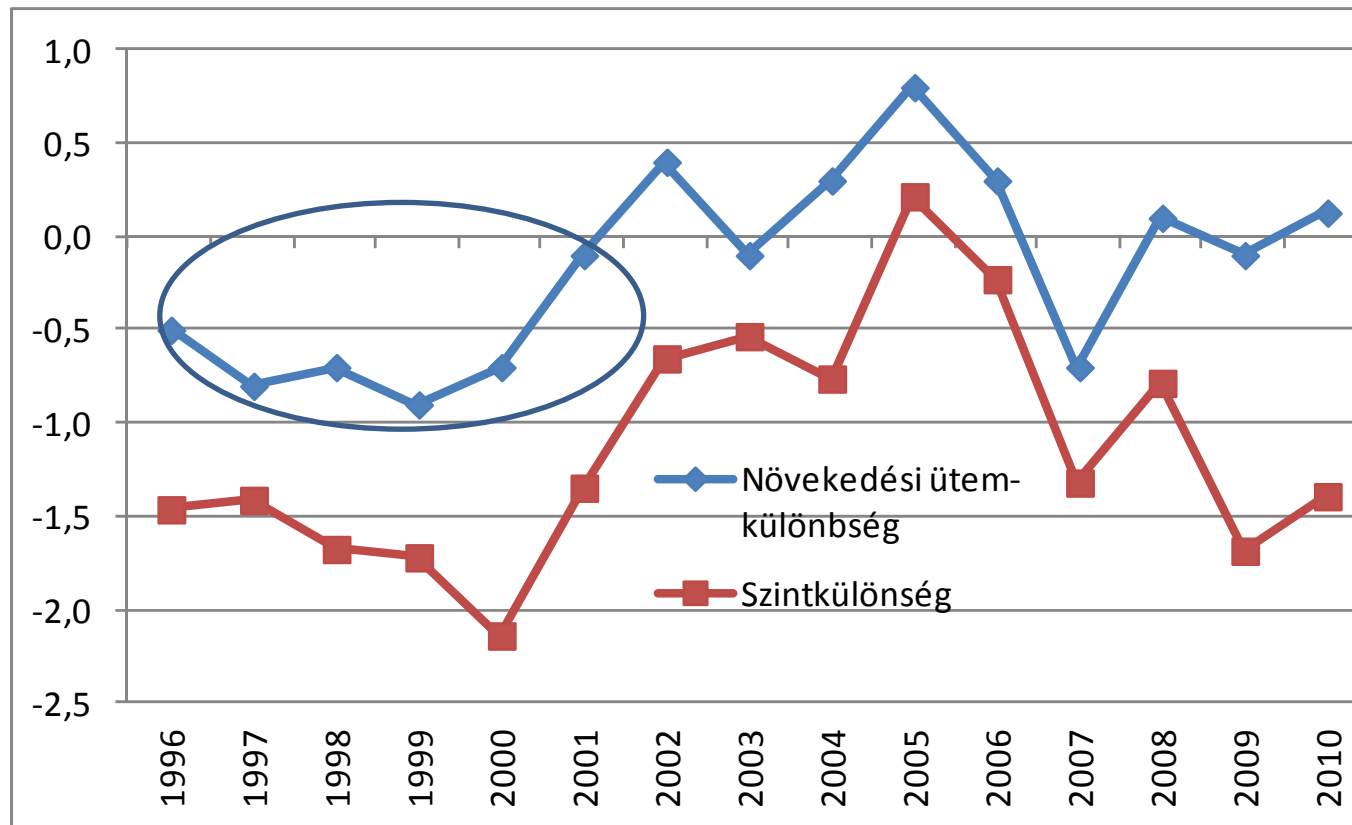
Témakörök

- A legutóbbi revíziók mértéke és a közgazdászok viszonya a revíziókhoz (új adatok, régi narratívák)
- A statisztikai eltérés „megszüntetése”
- Hogyan írja át a legutóbbi két revízió a közelmúlt gazdaságtörténetét? (A GDP növekedése alapján)
- A múltat illető két nyitott kérdés:
 - Ismeretelméleti: a revíziók nyomán maga a múlt vagy annak szemlélete változik meg?
 - Aggregált (GDP-) változás vs. a komponensek változása (a felhasználási oldalon): melyiküknek higgyünk (inkább)?
- (A revíziók technikai részleteivel nem foglalkozom, azok statisztikailag nyilván korrektek)

A szeptemberi revízió hatása a GDP szintjére és éves volumenváltozására

[Eltérés az addig ismert adatoktól (százalékpontban)]

Az 1990-es évek második felének története megváltozott...

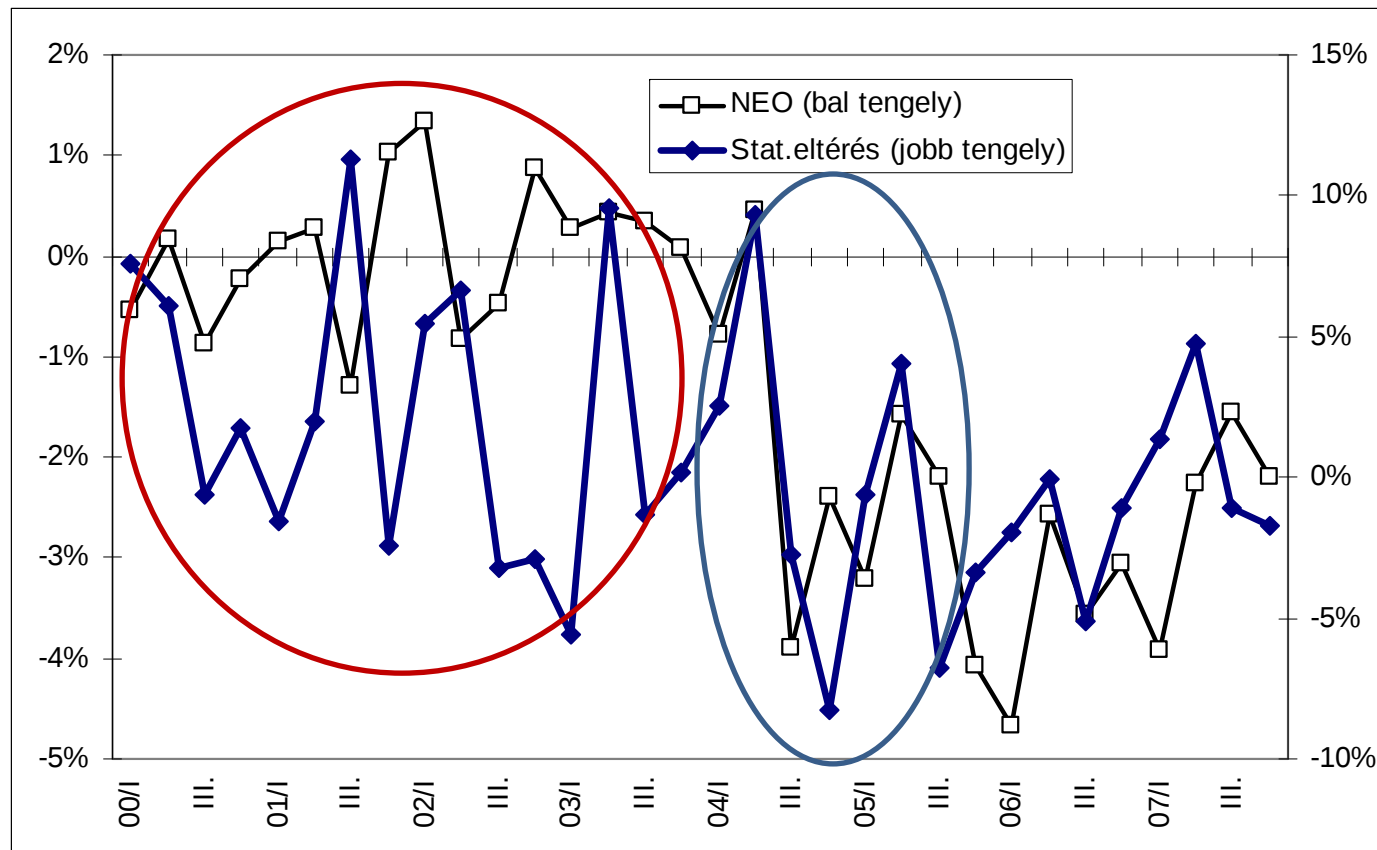

Hogyan reagálnak a közgazdászok a revíziókra? (Változnak-e a narratívák?)

- *Nem tudnak róluk* (pl. „aranykor-narratíva”):
 - „Vitatta a volt jegybankelnök..., hogy a rendszerváltás óta eltelt időszak kudarcorozat volna, mert **a kilencvenes évek közepétől 2001-ig évente öt százalékkal növekedett a gazdaság** ...” (Tudósítás egy okt. 6-i rendezvényről)
 - Holott: a mai adatok szerint 1996 és 2001 között a GDP évi átlagban 3,1%-kal növekedett
 - A 1,9%-pont különbség: nagyon nagy (5%: 5 év alatt, 3,1%: 12 év alatt nő pl. másfélszeresére a GDP)
- *Oktvetetlenkednek*: pl. statisztikai eltérés törlése (Stat. hivatalok gyakorlata eltérő; pl. Kanadában *van* „statistical discrepancy”)
 - Biztosan javul ettől a statisztika minősége? (Nem „passzírozódik” szét a hiba?)
 - Nem kelt hamis biztonságérzetet? (Hibátlan statisztika?)
 - Nem vesz-e el egy fontos kontroll-információ ? Lásd pl. FM – GDP hiba az EU-csatlakozás után→

A GDP és a fizetésimérleg-statisztika hibája 2000–2007 (a GDP %-ában)

Éppen ez jelezte az elemzőknek és a statisztikusoknak, hogy valami nagyon nem stimmel a külker. adatokkal; később sikerült kezelni

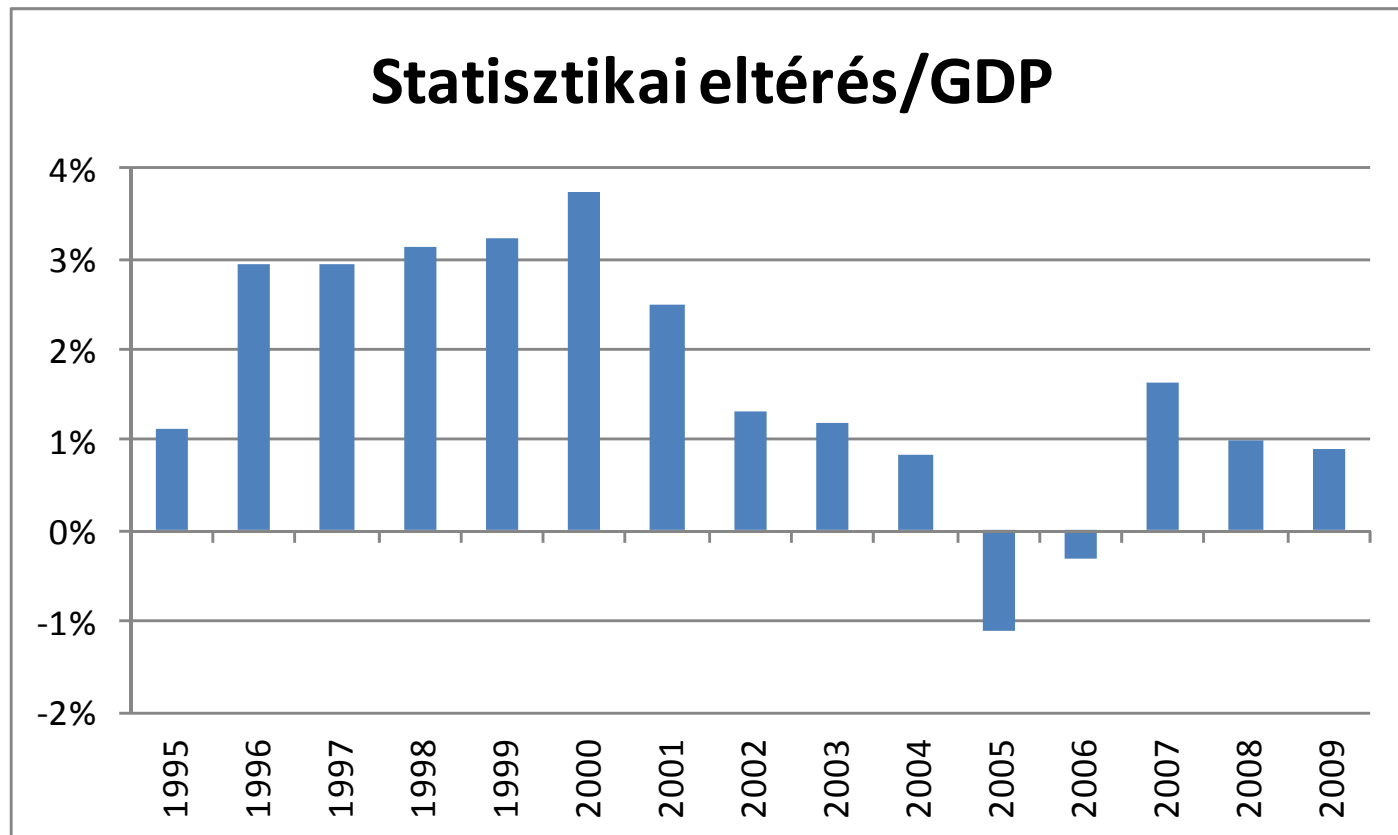
A statisztika eltérés *visszamenőleges* megszüntetése (NSZ, 2008-2010):

- A statisztikai eltérést 2008-ra (mint kiindulási évre) vonatkozóan a SUT keretében **szüntettük meg**, a többi évre vonatkozóan pedig az alábbi módon.
- Viszonylag kis eltérés esetén a teljes összeget a felhasználási oldalon a készletváltozásban **vezettük le. (KI TUDJA, HOGY A „LEVEZETÉS” MIT JELENT?)**
- **A 2008-at megelőző időszakra vonatkozóan a statisztikai eltérést fele-fele arányban felosztottuk a termelési és felhasználási oldal között. (KI TUDJA, HOGY A „FELOSZTOTTUK” mit JELENT és milyen következményekkel jár a GDP SZINTJÉRE nézve?)**
- A termelési oldalon az eltérést a nem pénzügyi vállalatok és a háztartások adatai között osztottuk fel a hozzáadott értékük arányában.
- A felhasználási oldalon a háztartások végső fogyasztására és a bruttó állóeszköz-felhalmozásra osztottuk fel a kiegyensúlyozás előtti GDP-hez viszonyított értékük arányában. A maradvány összeget a készletváltozáson vezettük le.

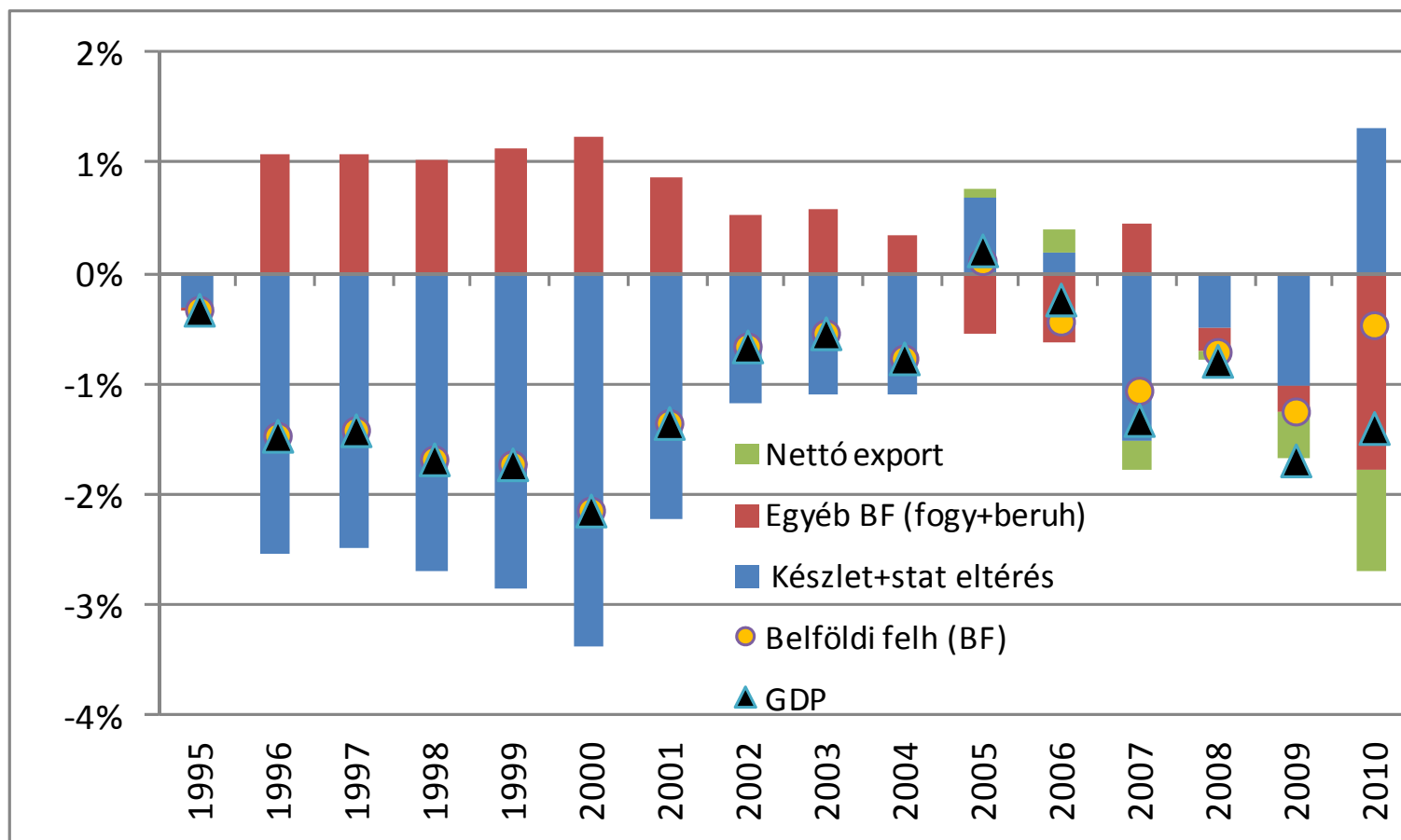
A statisztikai eltérés a GDP %-ában

(amikor még létezett)

Két év kivételével mindig pozitív volt, „megszüntetése” 2000-ig
jelentősen csökkentette a folyó áras GDP-t

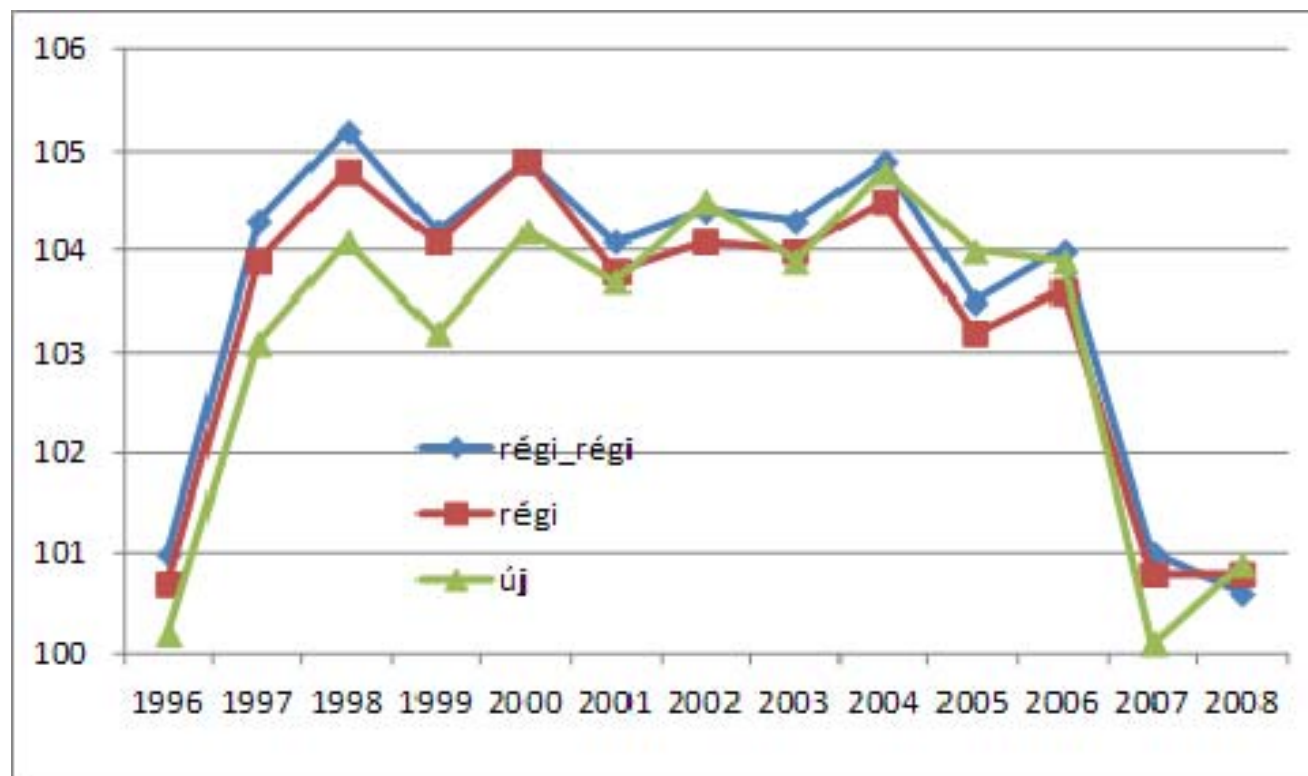
Egyes felhasználási tételek évenkénti hozzájárulása a GDP szintjének legutóbbi revíziójához (százalékpontban)

A legutóbbi két revízió és a gazdasági növekedés üteme

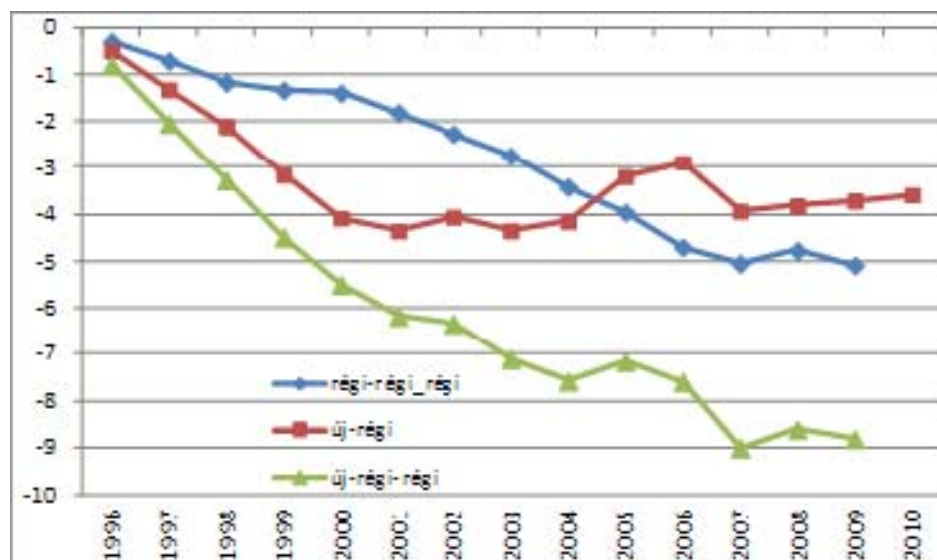
- A statisztikai eltérés kiiktatása *nem befolyásolja a **hosszú távú** növekedés ütemét*
- De befolyásolhatja (egyéb revíziókkal együtt) egyes időszakok növekedését
 - Éves növekedési ütemek,
 - Kumulatív növekedés egyes évekig
 - Egyes periódusok átlagos növekedése

A GDP éves volumenindexe az „új” (a legutóbbi revízió utáni), a „régi” (a revízió előtti) és a megelőző revízió előtti („régi-régi”) adatok alapján 2008-ig (előző év=100)

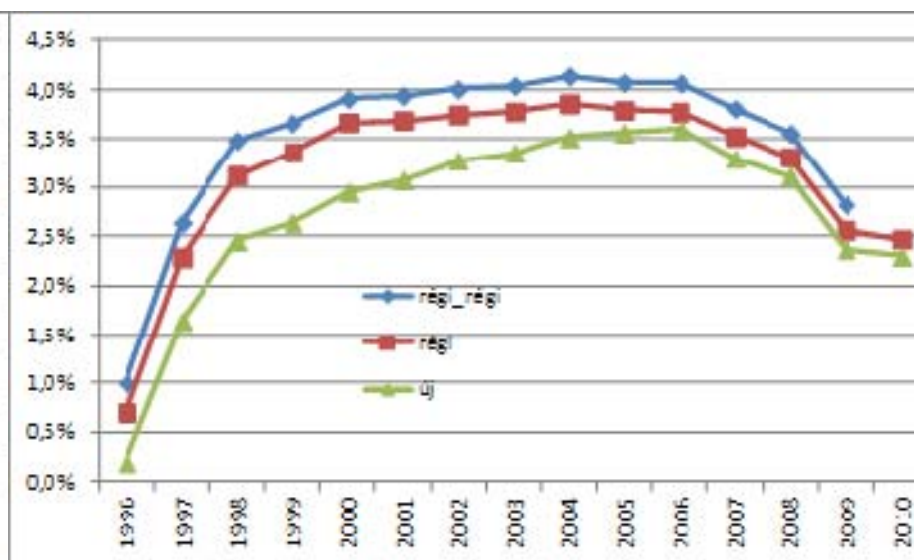

Kumulatív növekedési különbségek 1995-höz képest (bal oldal, százalékpont) és az évi átlagos növekedési ütemek (jobb oldal, százalék)

Abszolút különbség

Relatív eltérés

A GDP 1996 és 2008 között, évi átlagban, nem a korábban hitt 3,6%-kal, hanem csupán 3,1%-kal bővült. A revíziók hatása azzal érzékeltehető, hogy a **két felülvizsgálat együttes következményeként közel két évnyi átlagos reál GDP-növekmény tűnt el 1996 és 2008 között.**

A GDP évi átlagos növekedési üteme (százalékban)

	2010. évi revízió előtt	2010. évi revízió után	2011. évi revízió után
1997-2000	4,6	4,4	3,6
2001-2006	4,2	3,9	4,1
2007-2008	0,8	0,8	0,5
2009	-6,3	-6,7	-6,8
2010		1,2	1,3

- Régen úgy tudtuk, hogy az 1990-es évek második felében volt a leggyorsabb a növekedés; ezt a képzetünket a tavalyi revízió sem kezdte ki.
- Az idei adatváltozások azt mutatják, hogy nem az 1990-es évek második felét jellemző stabilizáció, hanem a 2000-es évek elejétől 2006-ig tartó makrogazdasági destabilizáció jelentette a közelmúlt hazai gazdasági növekedésének aranykorát.
- Ez arra figyelmeztet: a gazdasági növekedés üteme csak a makrogazdasági stabilitásra vonatkozó információkkal együtt értelmezhető.

Végül: két kérdés

- A revíziók nyomán a múlt változik-e meg?
 - Nem: az egykori egyéni/gazdaságpolitikai döntéseket csak *az akkor rendelkezésre állt információk alapján* lehet értelmezni/értékelni
 - Igen: a gazdaság hosszabb távú növekedése lassúbb, mint korábban gondoltuk
- A statisztikai eltérés törlése után: a GDP vagy komponenseinek volumen-változása ad hívebb **összképet** a makrogazdasági folyamatokról – a kérdés valódi, nem tudom a választ (minden ötletet köszönettel veszek)

A GDP, a belföldi felhasználás és összetevőinek növekedési ütemkülönbsége („új” mínusz „régi”; %-pontban)

